

kun med et fåtal af livets områder. Ikke mærkeligt, at man derfor inden for hver af klasserne for sig kunne opnå nogenlunde ensartede stillingtagender til de folketingspolitiske stridsspørgsmål.

De naturlige forudsætninger var til stede for firepartisystemet: venstre, socialdemokratiet, de radikale og højre.

Kårene er totalt anderledes i nu- og fremtidens Danmark. Oplysningen og fritidstimerne er vokset enormt. Herved har den enkelte fået mulighed for at danne sig sine standpunkter som individ og ikke blot som medlem af en professionsbestemt samfundsklasse. Mens vore oldeforældres samfund bød på måske tyve store indenrigspolitiske emner, hvor synspunktlinjerne løb så nogenlunde parallelt, skal folketingsvælgerne nu om dage holde sammen på tusinde spørgsmål, hvor standsfællers opfattelser løber på kryds og tværs af hinanden: Roskilde universitet, Storebæltsbro, EF, lystbådeafgift, børnetilskud, Grønland, hastighedsgrænser, parcelhusbeskatning, NATO, portotakster, Israel, folkepension, dobbeltadministration, biblioteksgebyrer, Bent Haller-bøger, nulskatteyderé, sociale boligelskaber, skolestyrelseslov, fri abort, fremmedarbejdere, atomkraftværker, værftsstøtte, narkomaner, EDB-tavshedspligt, politiets adfærd osv. osv.

Stillede man alle disse problemer op på en tredobbelt Davidsen-smørrebrødsseddel, var der næppe to af vore 3,6 millioner vælgere, som ville tilkendegive ens standpunkter til alle de tusinde spørgsmål.

For os, der tror på, at folkestyret er den rette styreform i et samfund som nutidens danske, bliver den første konklusion af denne ændrede tingenes tilstand, at tanken om det repræsentative demokrati ikke mere har samme styrke som i det 19. århundrede. Folketingsmanden, der måske er valgt, fordi hans skattepolitiske syn svarer til vælgernes, må ydmygt erkende, at han ikke nødvendigvis mener det samme som sine vælgere på andre områder.

Folkeafstemninger – det direkte demokrati – bør derfor tildeles en langt mere fremskudt plads i systemet, end vi hidtil har kendt til. Lykkeligvis er de tekniske forudsætninger herfor store i vor tid. Den fornødne alsidige orientering til vælgerne sker let over fjernsyn og radio. Når afstemninger er blevet hyppige, vil deres tekniske gennemførelse blive klaret ved at installere EDB-terminaler på posthuse, banegårde og lignende steder, hvor vælgerne kan indfinde sig og trykke på ja- eller nej-knappen inden for de ti dage, som nok normalt vil være en passende afstemningsperiode.

Lægges de store beslutninger ud til folkeafstemningsafgørelse, vil der alligevel stadig være snesevis af mindre spørgsmål, som folketetinget skal tage stilling til hver eneste dag.

Til hverdag kører danske medier jo bare derudad på personpopsager. Men når folkeafstemninger stunder til, tvinges de til at blive sagligt dybtgående, fordi de fleste danskere vil have ordentlig besked om det emne, de skal afgøre ved deres stemmeafgivning.

K. B. Andersen (S) fmd. Erlendsson (FP), fmd. Karlskov Jensen (V) Ninn-Hansen (KF)

Melchior (CD) Normann Andersen (S) Poul Dalsager (S) J. K. Hansen (S)

Søren B. Jørgensen (S) Risgaard Knudsen (S) Nørgaard Sørensen (S)

Bertel Haarder (V) Jeppe Kristensen (V) Glistrup (FP) Uwe Jensen (Ribe a.) (FP)

Alfred Hansen (DR) Hagen Hagensen (KF) Brusvang (CD) Chr. Christensen (KrF)

Ib Nørlund (DKP) Ebba Strange (SF)

Partierne RV, VS og EP var ikke repræsenteret i udvalget.